

Palmen Larsson berättade att i hans
barndom försiggick jultakten inne
i slugan tidigt på morgonen i skenet
av solgljus. Även så stora djur som kor
leddes in och avlivades i slugan.

Vidare omtalade han att Skandböke-
by hade tillhört Högåsa församling,
liksom hemmanen i Myrskräken på
grund av det skaff som ätades dem för
prästdräpet i Böke och Torups präst.
Den s.k. präststenen där dräpet skulle
ha ägt rum påstod Larsson låg mellan
Måsterhults och Hissmassa byars ägar.

Larsson farfaders skulle ha haft för-
måga att ställa blodflöde, geman att
läsa en farnel.

Larsson omtalade att en kusk till
en landbrukare i trakten kunde icke

få snäs en gång då hon kärnade. Hon gick då till Anders Hansson i Tuelt för att få råd. Han tillrådde henne att lägga en hästsko från högen bakfot i kärran. Då hon kom hem avtog högen bakskan på hästen och lades i grädden i kärran. Från den dagen hade hon alltid tur med sitt kärnande. Ett gammalt råd att bota hon, som icke kunde resa sig efter bakning, var att låta dem äta sill doppad i tjära.

I trakten av Strandbäke och byarna däromkring hade den stora väckelsen i slutet av 1800-talet ett av sina bästa arbetsfält. Den berömda predikanten och sångaren Bjursfelt frände här stora frumper i sitt omvändelsevit.

Pågnen om Västra Tomps kyrka.

Kyrkovaktmästare Edwin Pettersson berättade, att i Tomps kyrka finnes en gravsten, fasthållen i muren med järnbrampar, vid nora sidan om altaret.

På denna finnes inskriptioner och bildhuggeri. Först på stenen befat på kyrkogolvet mitt för altaret och över en grav, varit en omajorska Cristina Medena Schult från Lilla-Lån vilade. Lilla-Lån skulle enligt sägen för ha varit ett adels gods. Hon var född i Livland 1677, delade sin mans fångenskap i Sibirien till 1722. Hon efter fredslutet till Tomps och dog där 1727. Bilderna på stenen föreställa Pietas och Justitia.

Altaret i kyrkan är från Christian IV's tid.

Enligt en sägen skall Tomps kyrka-

blocka ha bläst ned, från den dåtida
trästapeln, och kommit i den några
hundra meter längre åt väster belägna
Toupsjön. Man försökte draga upp dem
med tvillingstuter som dragare, men då
tyckte man att en närliggande gård stod
i band, varför man ilade dit. Gården
brann ej, men under tiden tjönk blocken
och kunde ej återförmas.

En annan sägen om kyrkan för-
täljer att då kyrkan skulle byggas på
1100 talet, försvann på en natt all den
material man samlat till kyrkobygget
på den plats i Hissmossa, som man pla-
nerat för bygget och kom till Toups
där den återfanns på den plats där kyrkan
verkligen blev uppförd. Senna sägen
liknar sägen om Råke kyrkobygge,

men skiljer sig från denna där, att man
ansåg hollens flyttade materialen i Böke,
under det att i Toups ansågs högre makter
ha gjort det och därvid emmisat plats för
kyrkans Trallen i Toups socken, som
bodde längre söderut i socknen ville inte
ha kyrkan så nära sig. De kastade en
sten för att slå ner den. Sen kom i fel
riktning och ligger på byn Tockups ägar.
Den kallas "stresten".

På kyrkogården står en slupsten, som
uthuggits ur en gravsten, vilken blivit
slängd åt sidan, i forna dagar. En
bände hade tagit hem gravstenen och änd-
rat den till slupsten. Han fick emellertid
södan utur med sina djur, att han var
stenen tillbaka till kyrkogården. Sedan
dess var hans djur alltid friska.

Den huvudlöse mannen.

Ivan Nilsson berättade att hans föräldrar
inflyttade i Attarps by i Y. Toups socken
då han var två år gammal. Han hade själva
haft ett arendehemman sedan han blev
 vuxen. Så han var pojke hade hans far
en kväll sent honom att driva korna
genom en skog till en beteshage. Han
höjde då han kom in i stegen ljudet
av en skjuts och tyckte det var egendom-
ligt att någon körde där vid den tiden.

Plötsligt stannade en av korna och
sittade mot en gärdsgård. Så Ivan Nilsson
sag dit fick han syn på en skjuts som
köjde längs gärdsgården på så sätt att
de två hjulen å vagnens ena sida gick
uppe på gärdsgården. Hårsvennen sågnade
huvud. Förämd av denna, i hans tycke,

underliga uppenbarelse, tog han till benen och sprang från korna, sågt genom stegen till sitt hem, där han omtalade vad han sett. — "Det var bäckamannen du såg" sade hans fader. "Men du skulle inte talat om det förrän i morgon. Det är inte bra att tala om sådant förrän dagen efter." Ivar Wiltzen fick dock inte någon olägenhet för att han sagt det samma dag.

Ilans hustru omtalade att hon i en strog sett en man, som saknade huvud, gå på en gäddsgård och byta sönder loma gernas. Han blev rädd och sprang därifrån. En gosse som kom tillbaka stogs väg några minuter senare, på väg till skolan, såg och på den huvudlöse mannen och begav sig springande därifrån.

Pukens skjuts

Carl Persson, född i ett rotetorp i Färing-
söfva församling, men sedan unga år bosatt
i Tempus socken, berättade att en person, som
kallades Puker hade en häst, vilken av
befolkningen ansågs vara Bäckhästen.
En gång då skjutsar voro rekvierade för
förflyttning av militär, var Puker med.
En löjtnant skulle åka med honom till
Henevadskloster. Då löjtnanten såg skjutsen
lyckte han hästen såg så mager ut, att han
vägrade åka med densamma. Omöjligt
körde samtliga skjutsar iväg och löjtnan-
ten kunde ej få lag i någon annan.
Det blev därför ingen annan rädd än att
hoppa upp i vagnen till Puker. De
övriga skjutsarne hade då fått en
kvarts mils förfrång och vid sådana

fänder brukade det gå fort undan. Pukem
yttrade då till löjtnanten att denne skulle
gå en sådan skjuts att han aldrig haft sådan
får. Trots försprånget blevo de ösriga
skjutsarna rädda efter en halv timmes
känning och sedan kände Pukem förti
dem allesammans och kom till bestäm-
melserorten en halv timme före den nästa
skjuts som anlände. Samtliga hästar
badade i svelt udan Pukens, på vilken
onen inte kunde se ett enda hår, som
var vått av svelt.

När prästen ködde med tre hjul.

Enligt en sägen skall en präst i Råke och Täfteu. Torups pastorat i gamla dagar stått i förbund med högre makter. Hurvida dessa vara av det goda eller onda slaget var det ingen som visste.

En dag då prästen varit körande med hästskjuts i Torup och var på väg mot prästgården i Råke, ramade ett av hjulen på wagnen sönder. Prästen läste då någon formel, varefter han fortsatte körandet mot Råke på tre hjul, under det att axeln där det fjärde hjulet suttit, uppbar av någon otynlig varsel, ande eller dylikt.

Sålunda kom prästen körande genom Råke kyrkoby till sina församlingsbarns stora förväning.